

Sygn. akt I 1 C 1728/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 stycznia 2019 roku

Sąd Rejonowy w Gdyni

Wydział I Cywilny – Sekcja d.s. rozpoznawanych w postępowaniu uproszczonym

w składzie:

Przewodniczący: SSR Marzanna Stefaniuk-Muczyńska

Protokolant: Katarzyna Nowak

po rozpoznaniu w dniu 09 stycznia 2019 r. w Gdyni

na rozprawie

sprawy z powództwa: **E. D. (...) z siedzibą w G.**

przeciwko: **G. J.**

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego G. J. na rzecz powoda E. D. (...) z siedzibą w G. kwotę 791 zł 30 gr (siedemset dziewięćdziesiąt jeden złotych 30/100) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 5 lipca 2018 r. do dnia zapłaty;

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

III. znosi między stronami koszty procesu.

UZASADNIENIE

W pozwie skierowanym przeciwko G. J. powód (...) z siedzibą w G. domagał się zasądzenia od pozwanego kwoty 7.721,82 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, a nadto obciążenia pozwanego obowiązkiem zwrotu kosztów procesu.

Uzasadniając swoje żądanie podał, że dochodzona pozew wierzytelność powstała w wyniku zawarcia w dniu 13 września 2017 r. przez pozwanego z (...) S.A. z siedzibą w O. umowy pożyczki nr (...). Podał też, że ponieważ pozwany nie dokonywała spłat pożyczki zgodnie z umową – umowa ta została wypowiedziana i z dniem 19 marca 2018 r. stała się wymagalna. Wskazał nadto, że w dniu 26 września 2017 r. wierzyciel pierwotny dokonał na rzecz powoda przelewu wierzytelności przysługującej mu od pozwanego oraz że nabycie wierzytelności nastąpiło zgodnie z art. 509 kc, przez co powód uzyskał legitymację procesową w niniejszym procesie.

Powód podał także, że w związku z nabyciem wierzytelności z tytułu zwartej przez pozwanego umowy pożyczki oraz niewykonaniem przez niego zobowiązań z tej umowy - żąda od pozwanego zapłaty wskazanej w pozwie kwoty, na którą składa się:

a) 3.825,27 zł z tytułu kapitału pożyczki,

b) 123,14 zł stanowiąca sumę odsetek umownych stanowiących część odsetkową niespłaconych rat pożyczki do dnia wypowiedzenia;

c) 173,23 zł stanowiąca sumę odsetek umownych w wysokości odsetek maksymalnych naliczonych od przeterminowanych rat kapitałowych w trakcie obowiązywania umowy pożyczki i naliczonych od dnia następnego po wypowiedzeniu umowy pożyczki do dnia sporządzenia pozwu

d) 3.600,18 zł stanowiąca pozostałą, niespłaconą przez pozwaną część opłaty operacyjnej naliczonej zgodnie z warunkami umowy.

W sprzeciwie od wydanego w sprawie w postępowaniu upominawczym nakazu zapłaty pozwany wniósł o oddalenie powództwa zarzucając powodowi nieudowodnienie przez niego roszczenia co do zasady i wysokości, z uwagi na brak legitymacji czynnej powoda i biernej pozwanego oraz z uwagi na zastosowanie w umowie przywołanej w pozwie abuzywnych i nieważnych postanowień umownych odnoszących się do wskazanej w tej umowie prowizji operacyjnej, które to postanowienia zmierzały do obejścia bezwzględnie obowiązujących przepisów o odsetkach maksymalnych.

Z uwagi na treść art. 505¹ kpc niniejsza sprawa rozpoznawana była w postępowaniu uproszczonym.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 13 września 2017 r. pomiędzy pozwanym a (...) S.A. z siedzibą w O. została zawarta umowa nr (...), na podstawie której spółka ta udzieliła pozwanemu pożyczki w wysokości 4.050 zł, na okres 36 miesięcy. Spłata pożyczki miała nastąpić w miesięcznych ratach, do 13-ego dnia każdego kolejnego miesiąca. Termin płatności pierwszej raty przypadła na dzień 13 października 2017 r. Pierwsze trzy raty wynosiły odpowiednio: 258,28 zł, 258,76 zł i 257,06 zł.

Oprocentowanie pożyczki było zmienne i wyniosło dwukrotną wysokość odsetek ustawowych w stosunku rocznym w całym okresie umowy. W dniu zawarcia umowy wynosiły one 10%. Rzeczywista roczna stopa oprocentowania (...) wynosiła 88,66%.

Zgodnie z treścią umowy całkowita kwota do zapłaty przez pożyczkobiorcę, ustalona na dzień postawienia do dyspozycji pożyczkobiorcy kwoty pożyczki wynosiła: 8.811,51 zł i składa się z:

a) całkowitej kwoty pożyczki 4.050 zł,

b) całkowitego kosztu pożyczki, na który składały się:

- odsetki naliczone za cały okres obowiązywania umowy w wysokości 711,33 zł,

- prowizja za udzielenie pożyczki w wysokości 1.012,50 zł oraz

- prowizja operacyjna w wysokości 3.037,68 zł.

Według treści tabeli zawartej w treści umowy prowizja za udzielenie pożyczki była to zależna od wysokości kwoty pożyczki opłata należna (...) z tytułu przygotowania i udzielenia pożyczki, naliczana w dniu wypłaty pożyczki, płatna w ratach w terminach płatności rat.

Prowizja operacyjna została natomiast określona jako zależna od kwoty pożyczki i długości okresu, na jaki pożyczka została udzielona, opłata należna (...) z tytułu obsługi pożyczki, naliczana w dniu wypłaty pożyczki, płatna w terminach płatności rat.

dowód: odpis umowy pożyczki wraz z harmonogramem spłaty – k.14-16

Po niecałych dwóch tygodniach od zawarcia umowy pożyczki, tj. w dniu 26 września 2017 r. pożyczkodawca zawarł z powodem umowę sekurytyzacji, na podstawie której pożyczkodawca przelał na rzecz powoda wierzytelność m.in. z tytułu umowy zawartej z pozwanym.

Następnie, w piśmie z dnia 29 września 2017 r. pożyczkodawca (...) S.A., poza skierowanym podziękowaniem za skorzystanie przez pozwanego z udzielonej przez pożyczkodawcę pożyczki, poinformował pozwanego, że współpracuje z funduszem (...) Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym Niestandaryzowanym Funduszem Sekurytyzacyjnym, który to podmiot działa pod nadzorem Nadzoru (...), przez co daje pewność rzetelności i najwyższych standardów obsługi. Pożyczkodawca powiadomił też pozwanego, że w związku z powyżej opisaną współpracą w dniu 26 września 2017 r. przeniósł obsługę pożyczki pozwanego do tego funduszu na zasadzie art. 509 i nast. kodeksu cywilnego, w konsekwencji czego nastąpiła zmiana rachunku bankowego, na który winny być dokonywane spłaty rat pożyczki. W piśmie tym podano także, że poza zmianą numeru rachunku do spłat oraz firmy obsługującej pożyczkę, żadne inne kwestie związane z udzieloną pozwanej pożyczką nie uległy zmianie.

dowód: umowa z dnia 26.09.2017 r. – k. 41-44; pismo pożyczkodawcy z dnia 29.09.2017 r. – k. 9;

20 lutego 2018 r. powodowy Fundusz skierował do pozwanego pismo, w którym podał, że jako aktualny pożyczkodawca zawiadamia, że nie odnotował płatności na poczet raty wynikającej z umowy pożyczki numer (...). Jednocześnie wezwał pozwanego do uregulowania zaległości w wysokości 518,36 zł do dnia 6 marca 2018 r.

W załączniku do tego pisma przedstawił tabelę z zaległymi ratami: z dnia 13 grudnia 2017 r. w wysokości 0,27 zł, z dnia 15 stycznia 2018 r. w wysokości 262,69 zł i z dnia 13 lutego 2018 r. w wysokości 255,4 zł.

W kolejnym piśmie z dnia 19 marca 2018 r. powodowy fundusz, podał, że jako aktualny pożyczkodawca, w związku z niedokonaniem przez pozwanego wpłaty w wysokości 776,71 zł – wynikającej z zapadłych rat pożyczki numer (...) – wypowiada pozwanemu umowę pożyczki pod warunkiem wstrzymującym, tj. dokonania spłaty całej zaległej kwoty na rachunek bankowy aktualnego pożyczkodawcy, w nieprzekraczalnym terminie do dnia 2 kwietnia 2018 r. Powiadomił też pozwanego, że brak wpłaty w wyżej wskazanym terminie oraz kwocie spowoduje rozpoczęcie biegu okresu wypowiedzenia, który wynosi 30 dni oraz że po upływie tego terminu umowa nr (...) zostanie skutecznie wypowiedziana, a wymagalną kwotą do spłaty stanie się cała pozostała do spłacenia kwota pożyczki, która na dzień 19 marca 2018 r. – jak podał - wynosiła 7.526,89 zł.

W załączniku do tego pisma przedstawił tabelę z zaległymi ratami: z dnia 13 grudnia 2017 r. w wysokości 0,27 zł, z dnia 15 stycznia 2018 r. w wysokości 265,01 zł, z dnia 13 lutego 2018 r. w wysokości 257,72 zł i z dnia 253,71 zł.

dowód: pisma powoda z dnia 20.02.2018 r. i 19.03.2017 r. – 10-11 i 12-13.

Na poczet spłaty pożyczki pozwany dokonał trzech wpłat: w dniach 13 października 2017 r., 16 listopada 2017 r. i 12 grudnia 2017 r. w łącznej kwocie 774,10 zł.

okoliczność bezsporna

Kwota uzyskana przez pozwanego z tytułu przedmiotowej pożyczki została przez niego przeznaczona na lekarstwa i zabiegi dla żony po przebytych przez nią zabiegach i operacjach medycznych. Na pokrycie tych kosztów nie pozwalała pozwanemu wysokość uzyskiwanej przez niego emerytury. Pozwany ma obecnie 79 lat. Uzyskuje emeryturę w wysokości niecałych 3.000 zł. Z emerytury tej, na skutek zajęcia komorniczego, potrącana jest kwota 760 zł. Stałe miesięczne wydatki związane z najmem mieszkania i jego utrzymaniem oraz uiszczeniem opłat za media, w tym telefon wynoszą około 2.000 zł. Żona pozwanego nie uzyskała praw do emerytury. By się utrzymać pozwany i jego żona korzystają z okazjonalnej pomocy córki.

Podczas zawierania umowy przedstawiciel pożyczkodawcy nie rozmawiał z pozwanym na temat prowizji i wysokości opłaty za udzielenie pożyczki.

pisma powoda z dnia 20.02.2018 r. i 19.03.2017 r. – 10-11 i 12-13.

Sąd zważył, co następuje

Ustalając powyższy stan faktyczny, jako wiarygodne, Sąd ocenił przedłożone przez powoda dokumenty prywatne, albowiem ich autentyczność - w przeciwieństwie do ustalenia skutków z nich wynikających - nie budziła wątpliwości Sądu. Stąd też za wykazany Sąd uznał fakt zawarcia pozwanego umowy pożyczki o treści jak w załączonym do pozwu odpisie. Za bezsporną Sąd uznał także podaną przez powoda okoliczność dokonania przez pozwanego na poczet spłaty pożyczki wpłaty w łącznej wysokości 774,10 zł. Pozwany potwierdził bowiem podaną przez powoda okoliczność dokonania spłaty pożyczki jedynie w tej wysokości. Wykazana została przez powoda także okoliczność nabycia przez niego od pożyczkodawcy prawa do wierzytelności wynikających z umowy pożyczki zawartej z pozwanym.

W świetle tak ustalonego stanu faktycznego sprawy Sąd uznał, iż powództwo zasługiwało na uwzględnienie, jednakże wyłącznie w zakresie kwoty 791,30 zł. Kwota ta odpowiadała bowiem różnicy pomiędzy wysokością kapitału i odsetek umownych podlegających spłacie w ratach wymagalnych do dnia zamknięcia rozprawy (15 rat po 75 zł + 440,40 zł odsetek umownych należnych do dnia 9 stycznia 2019 r. – vide harmonogram k. 16 akt sprawy), a wielkością kwoty wpłaconej przez pozwanego na poczet spłaty pożyczki ($15 \times 75 \text{ zł} + 440,40 \text{ zł} - 774,10 \text{ zł} = 791,30 \text{ zł}$).

W zakresie tych należności, jak też dalszych ustawowych odsetek za opóźnienie w zapłacie tej sumy żądanie pozwu znajdowało bowiem oparcie w przepisach kodeksu cywilnego regulującego umowę pożyczki i świadczenia uboczne w postaci odsetek za opóźnienie (art. 720-724 kc i art. 481 §1 i 2 kc) oraz postanowieniach umowy, podlegającej szczególnemu reżimowi określone w ustawie z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim (Dz. U. 2011, nr 126, poz. 715, ze zm). Przywołany przepis art. 720 kc stanowi bowiem, że przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości; zaś przepisy ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, w szczególności art. 3 ust. 1 określa, że przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę o kredyt w wysokości nie większej niż 255.550 zł albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska, który kredytodawca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi, a także art. 3 ust. 2 pkt 1 określający, że za umowę o kredyt konsumencki uważa się również umowę pożyczki.

Jak już wyżej wskazano, w sprawie zostało też wykazane, że obciążającego pozwanego roszczenie o zapłatę należności wynikających z tej umowy pożyczki zostały przez pożyczkodawcę przelane na rzecz powoda na podstawie umowy z dnia 26 września 2017 r., przez co uzyskał on legitymację procesową do wystąpienia przeciwko pozwanemu o ich zapłatę.

Dokonując oceny treści przedstawionych przez powoda, w tym w szczególności odpisu umowy sekurytyzacji Sąd miał jednakże na uwadze, że powodowy fundusz nie posiadał uprawnienia do skierowania do pozwanego oświadczenia o wypowiedzeniu przez niego (jako nowego pożyczkodawcy) umowy pożyczki zawartej przez pozwanego ze spółką (...). Powód nie pozostawał bowiem w istocie rzeczą stroną tej umowy. Okoliczność przysługiwania mu (z uwagi na zawartą z pożyczkodawcą cesję) prawa do żądania od pozwanego spłaty wymagalnych rat pożyczek, jak też okoliczność nabycia przez niego nawet roszczenia o zapłatę przyszłych (jeszcze niewymagalnych) rat tej pożyczki – nie czyniła go bowiem uprawnionym do jakiegokolwiek ingerencji w stosunek umowny łączący pozwanego z pożyczkodawcą. Poprzez umowę cesji wierzytelności nie doszło bowiem – wbrew stanowisku powoda - do zmiany osoby pożyczkodawcy. Przedmiotem przelewu jest bowiem wyłącznie wierzytelność, tj. prawo podmiotowe wierzyciela do żądania od dłużnika świadczenia (art. 353). (por: Helena Ciepła w: Kodeks cywilny. Komentarz. Tom III. Zobowiązania. Część ogólna pod red. J. Gudowski J. – Przedmiot przelewu tez. 3). W konsekwencji złożone przez powoda względem pozwanemu oświadczenie o wypowiedzeniu mu przedmiotowej umowy przelewu pozostawało nieskuteczne. Do złożenia takiego oświadczenia względem pozwanego pozostawała uprawniona wyłącznie spółka (...), jako strona tej umowy.

Z uwagi na powyższe już tylko z tej przyczyn żądanie pozwu w zakresie rat niewymagalnych w dacie zamknięcia rozprawy pozostawało nieuzasadnione. Termin ich płatności bowiem jeszcze nie nadszedł, a całość pożyczki nie została skutecznie postawiona w stan natychmiastowej wymagalności.

Przy czym - z uwagi na nieważność zapisów umowy przewidujących prowizję za udzielenie pożyczki oraz prowizję operacyjną - również w zakresie rat wymagalnych do dnia zamknięcia rozprawy, powództwo nie zasługiwało na

uwzględnienie w całości. W ocenie Sądu opłaty te, jako wprowadzone przez pożyczkodawcę do treści umowy zawartej z pozwanym w postaci nieważnego zapisu umownego - z mocy art. 58 §1 i 3 nie wiązały pozwanego, przez co nie mogły stanowić podstawy skutecznego roszczenia o zapłatę należności w nich określonych, ani skutecznego zaliczenia na poczet tych opłat jakiegokolwiek części z dokonanej przez pozwanego wpłaty.

Rozstrzygając w powyższy sposób Sąd miał na uwadze, że omawiana opłaty nie były głównym świadczeniem pozwanego (tym bowiem w umowie pożyczki jest wszak zgodnie z treścią art. 720 kc - zwrot pożyczki), nie zostało też wykazane, aby w związku z przedmiotową umową pożyczkodawca faktycznie w okresie jej obowiązywania poniósł wskazany w uzasadnieniu pozwu koszt operacyjny w wysokości 3.037,68 zł oraz koszt udzielenia pożyczki w wysokości 1.012,50 zł, a tylko wówczas mógłby skutecznie domagać się jego zwrotu przez pozwanego. Wręcz przeciwnie, w opinii Sądu, porównanie wysokości udzielonej pozwanemu pożyczki, z wysokością przedmiotowych opłat, ujętych w cotygodniowej racie i to w wysokości wynoszącej tyle co wysokość podlegającego spłacie kapitału - przewidujące te opłaty postanowienia umowne nakazywało postrzegać jako ukryte odsetki, co niewątpliwie zmierzało do obejścia przepisów o odsetkach maksymalnych. Dokonując analizy treści umowy, Sąd ustalił bowiem, iż pożyczkodawca zastosował zabieg wprowadzania dodatkowej opłaty, pomimo iż formalnie ograniczył wysokość odsetek kapitałowych do poziomu zgodnego z treścią art. 359 §2¹ kc. W ten sposób pożyczkodawca podjął próbę obejścia ww. przepisu poprzez zastosowanie ustalonej procentowo opłaty z udzielenia pożyczki i tytułu jej obsługi, co znalazło odzwierciedlenie w znacznie przekraczającej odsetki maksymalne rzeczywistej wysokości tej opłaty, stanowiącej 41,18% części raty.

Zgodnie zaś z brzemieniem art. 359 kc, w brzmieniu obowiązującym w dacie zawarcia umowy stron, stosownie do §1 odsetki od sumy pieniężnej należą się tylko wtedy, gdy to wynika z czynności prawnej albo z ustawy, z orzeczenia sądu lub z decyzji innego właściwego organu. Jeżeli wysokość odsetek nie jest w inny sposób określona, należą się odsetki ustawowe, jednakże maksymalna wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej nie może w stosunku rocznym przekraczać czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego (odsetki maksymalne) (§2 i 2¹). Jeżeli wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej przekracza wysokość odsetek maksymalnych, należą się odsetki maksymalne (§2²). Postanowienia umowne nie mogą Zgodnie zaś z brzemieniem art. 359 kc, w brzmieniu obowiązującym w dacie zawarcia umowy stron, stosownie do §1 odsetki od sumy pieniężnej należą się tylko wtedy, gdy to wynika z czynności prawnej albo z ustawy, z orzeczenia sądu lub z decyzji innego właściwego organu. Jeżeli wysokość odsetek nie jest w inny sposób określona, należą się odsetki ustawowe, jednakże maksymalna wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej nie może w stosunku rocznym przekraczać czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego (odsetki maksymalne) (§2 i 2¹). Jeżeli wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej przekracza wysokość odsetek maksymalnych, należą się odsetki maksymalne (§2²). Postanowienia umowne nie mogą wyłączać ani ograniczać przepisów o odsetkach maksymalnych, także w razie dokonania wyboru prawa obcego. W takim przypadku stosuje się przepisy ustawy (§2³).

Przepis ten określa górną granicę tzw. odsetek kapitałowych tj. odsetek należnych za okres przed terminem wymagalności kapitału. Odsetki te stanowią wynagrodzenie za korzystanie z cudzych pieniędzy. Jako świadczenie uboczne wobec należności głównej mogą jednocześnie pełnić funkcję waloryzacyjną, odszkodowawczą, gwarancyjną i dyscyplinującą. Ustawą z dnia 7 lipca 2005 r. (Dz. U. Nr 157, poz. 1316) został znowelizowany kodeks cywilny przez wprowadzenie przepisów art. 359 §2¹ - 2³, które ze skutkiem od 20 lutego 2006 r. znacząco ograniczyły swobodę zastrzegania odsetek wynikających z czynności prawnej. Celem tego unormowania jest przede wszystkim ochrona dłużnika przed odsetkami lichwiarskimi. Zgodnie z kolei z art. 58 §1 kc czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek. Jeżeli nieważnością jest dotknięta tylko część czynności prawnej, czynność pozostaje w mocy co do pozostałych części, chyba że z okoliczności wynika, iż bez postanowień dotkniętych nieważnością czynność nie zostałaby dokonana (§ 3).

Przenosząc powyższe regulacje na grunt niniejszej sprawy Sąd uznał, że postanowienie umowy łączącej strony, określające wysokość opłaty z udzielenie pożyczki na poziomie praktycznie 25% samej pożyczki, jak i opłaty z

tytułu obsługi tej pożyczki na dalszym poziomie 75% jej wysokości pozostawało nieważne, gdyż prowadziło do obejścia przepisów o odsetkach maksymalnych oraz godziło w naturę stosunku pożyczki. Jak wyżej wskazano wynagrodzenie za udzielenie pożyczki nie jest elementem istotnym umowy pożyczki. Nie oznacza to, że nie może zostać wprowadzone do danej umowy pożyczki przez strony. Jednakże zasada swobody umów nie daje w tym zakresie pełnej dowolności. Zgodnie z art. 353¹ kc strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współzycia społecznego. Jakkolwiek więc w tych granicach strony umowy pożyczki uprawnione są do ujęcia w umowie postanowień obejmujących wynagrodzenie (opłatę) za udzielenie pożyczki, jak i opłatę za obsługę pożyczki, to jednak istota umowy pożyczki gotówkowej sprowadza się do udostępnienia przez pożyczkodawcę na rzecz pożyczkobiorcy określonej sumy pieniędzy na ustalony okres i jej zwrotu po tym czasie. Stąd też, mimo że strony mogą ustalić dla pożyczkodawcy wynagrodzenie, to winno ono odpowiadać zakresowi obowiązków pożyczkodawcy i uwzględniać ewentualne koszty, jakie w związku z udzieleniem pożyczki musiał ponieść. Ponieważ przedmiotem świadczenia pożyczkodawcy jest suma pieniężna, przy ustalaniu obowiązków stron istotne są regulacje zawarte w art. 359 kc dotyczące odsetek kapitałowych. Przepis ten wpływa na zakres świadczeń stron wskazując, że wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej nie może przekraczać odsetek maksymalnych. Świadczenie dodatkowe przy umowie pożyczki w postaci wynagrodzenia (opłaty, czy też prowizji), winno być zatem świadczeniem wyważonym co do wysokości, odpowiednim do zakresu świadczeń i obowiązków pożyczkodawcy, a także pozostawać w odpowiedniej proporcji do kwoty pożyczki. Zdaniem Sądu przedmiotowe opłaty w łącznej wysokości 4.050,18 zł naliczone w treści umowy w związku z udzieleniem pożyczki w kwocie 4.050 zł walorów tych w sposób oczywisty nie spełniały. Opłaty te odpowiadały wszak sumie udzielonej pożyczki. Powód nie wykazał zaś, jak już to wyżej wskazano, że faktycznie opłata ta uwarunkowana jest kosztami, jakie w związku ze zwrotem pożyczki musiał ponieść, a w szczególności, iż faktycznie zależała ona od wysokości samej comiesięcznej raty i ich ilości. Sąd zważył także, że zastosowanie regulacji o odsetkach maksymalnych powoduje, że świadczenie z pożyczkodawcy z tego tytułu za okres udzielenia pożyczki wynosiłoby w przypadku umowy stron niewiele ponad 700 zł - co wynika wprost z treści umowy stron. Stąd też omawianych dodatkowych opłat, ustalonych w sposób prowizyjny, a wynoszącej w danym przypadku ponad 4.000 zł nie da się, zdaniem Sądu, pogodzić z istotą umowy pożyczki oraz przepisami o odsetkach maksymalnych. Brak jest faktycznego, jak również prawnego uzasadnienia dla takiej opłaty. W opinii Sądu opłaty te nie tylko stanowiły obejście przepisów o odsetkach maksymalnych, ale też godziły w naturę umowy pożyczki, gdyż jej celem było uzyskanie przez pożyczkodawcę wynagrodzenia nieadekwatnego do spełnionego świadczenia. Z tych przyczyn postanowienia umowy przewidujące te opłaty zgodnie z art. 58 §1 i 3 kc są nieważne, a co za tym idzie nie wiążą pozwanego. Pogląd o możliwości potraktowania prowizji (opłaty) jako sposobu obejścia przepisów o odsetkach maksymalnych został zresztą wyrażony w orzeczeniu Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 25 lutego 2015 r. w sprawie V ACa 622/14 (portal Orzeczeń Sądu Apelacyjnego w Katowicach). Sąd w niniejszej sprawie w pełni podziela pogląd wyrażony w przytoczonym orzeczeniu, iż postanowienia umowne, wprowadzające do umowy pożyczki, obok odsetek maksymalnych, wygórowane prowizje nie mogą wyłączać ani ograniczać przepisów o odsetkach maksymalnych. W takiej sytuacji prowizja (opłata) jest zasadna jedynie do wysokości nieprzekraczającej odsetek maksymalnych.

Mając powyższe na uwadze Sąd w pkt. I wyroku uwzględnił powództwo jedynie w zakresie wyżej wskazanego obciążającego pozwanego obowiązku zwrotu kapitału pożyczki oraz należnych od tego kapitału odsetek umownych określonych w wymagalnych do dnia zamknięcia rozprawy ratach pożyczki, w konsekwencji czego w oparciu o przepis art. art. 720-724 kc oraz art. 481 §1 i 2 kc i 482 §1 kc zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 791,30 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 5 lipca 2018 r. do dnia zapłaty.

Natomiast w pkt. II wyroku powództwo w pozostałym zakresie zostało oddalone, o czym orzeczono z uwzględnieniem brzemienia art. 58 §1 i 3 kc w zw. z art. 353¹ kc w zw. z art. 720 kpc a contrario.

O kosztach procesu w punkcie III wyroku Sąd rozstrzygnął na podstawie art. 100 kpc i poniesione przez strony koszty procesu zniósł między nimi, mając na względzie nie tylko aktualną sytuację majątkową pozwanego, w stosunku do którego prowadzona jest już przecież egzekucja komornicza, ale także i tę okoliczność, że w zakresie pierwotnego żądania powód utrzymał się jedynie w zakresie ok. 10%.